

מענה להערות הציבור לטיוטת היתר פליטה לאוויר

סימוכין: טיוטת היתר פליטה מה 19/09/2019

הערות על טיוטת היתר הפליטה של מפעל אורדן מה 21/11/19 ע"י הקליניקה לרגולציה סביבתית

סעיף במסמך	הערת הקליניקה לרגולציה סביבתית	מענה המשרד
2.	פוטנציאל הזיהום של המפעל הנו גבוה מאוד, ונראה כי המפעל פולט חלקיקים מזיקים ביותר ומתכות כבדות בריכוזים וקצבי פליטה לא ברורים. המפעל אף קיבל לאחורונה קנסות כבדים. נבקש לציין כי כיום מורגשים ריחות חריפים שיוצאים משטח המפעל. עובדה זו עלולה להצביע על כך שהאפקטיביות של האמצעים שיושמו עד כה ביחס לארובות השונות הנה מוגבלת או שהיקף הפליטות הבלתי מוקדיות הוא משמעותי מאוד. עולה חשש שהריח החריף בחצר המפעל נובע משלב ההתכה של הגרוטאות ו/או מקורות אחרים בלתי מוקדיים.	ע"פ בדיקתנו לא דווחו תלונות על מפגעי ריח ב 5 השנים האחרונות. ככל ויתקבלו תלונות ריח במהלך היתר הפליטה, לממונה סמכות להורות לבעל מקור הפליטה לבצע סקר ריח על מנת לאתר מקורות פוטנציאליים למפגעי ריח, תוך מתן דרישות לנקיטת צעדי צמצום ומניעה של המפגע.
3.	נבקש כי במסגרת המשך התהליך של המשרד להגנת הסביבה (להלן: "המשרד") לחידוש ההיתר, יינתן מענה לשאלות הבאות:	
א.	מדוע בתום 7 שנים ממתן ההיתר הקודם, מפעל בסדר גודל כזה, עם פוטנציאל זיהום כה משמעותי והסמוך לאזורי מגורים, עדיין לא מיישם במלואו את ה-BAT בדגש על הפליטות הלא מוקדיות?	המפעל עומד ב-BAT. בסיוור שנערך במקום נמצא כי במקומות מסוימים ניתן לשדרג את המערכות למניעת פליטות לא מוקדיות על מנת להביא להפחתה נוספת ועל כן ניתנו דרישות כאלה בטיוטה שפורסמה להערות הציבור.
ב.	מדוע סוגיית הפליטות הלא מוקדיות עדיין ממתינה לתכנית? כל	ראה תשובה לעיל.

מענה המשרד	הערת הקליניקה לרגולציה סביבתית	סעיף במסמך
לפני חידוש ההיתר המפעל התקין ומפעיל אמצעים לצמצום פליטות לא מוקדיות. כמו כן המפעל נדרש לשדרג את מערכת היניקה והטיפול בפליטות לא מוקדיות מתגורי התכה. בנוסף המשרד ישקול לבצע דיגום בסביבה לבחינת ריכוזי חלקיקים ומתכות. בהתאם לממצאי הבדיקה הממונה ישקול המשך ניטור/דיגום סביבתי ונקיטת צעדים נוספים ככל שיידרשו.	שכן כשמסתמן כי מדובר בפליטות מזיקות מאוד ובהיקף משמעותי	
כוונתכם לדיגום ארובות ולא לניטור. הנתונים נמצאים בידינו. נעדכן אתכם לאחר שנפרסם אותם.	מדוע מאז מתן ההיתר בשנת 2012 ועד היום, פורסמו נתוני ניטור חלקיים ובלתי עקביים ורק על השנים 2015, 2017 ו- 2018 בלבד?	ג.
	היכן תוצאות הניטור שהיו אמורות להתבצע בשנים 2012, 2013, 2014 ו- 2016? נבקש כי נתונים אלו יפורסמו.	ד.
בשנתיים האחרונות בוצעו במפעל שני דיגומי פתע ע"י אנשי חומ"ס.	כמה פעמים במהלך השנתיים האחרונות בוצעו במפעל ביקורי פתע של אנשי המשרד?	ה.
כוונתכם לדיגום, ולא לניטור. על פי היתר הפליטה מיולי 2012, המפעל נדרש לבצע דיגום מתכות ב 5 ארובות בלבד. במסגרת המסמכים שהוגשו בבקשה להיתר פליטה עלה כי חסרות תוצאות של דיגומים ספורים. המפעל התבקש להשלים מידע זה במסגרת בדיקת השלמות. המידע הושלם ונמצא באתר.	מדוע אופן הצגת תוצאות הדיגומים אינו עקבי גם בשלוש השנים שמופיע המידע בטפסים. כך למשל, לא מופיעות תוצאות של פליטת מתכות כבדות בסבבי ניטור בה הן היו אמורות להיות מנוטרות לכאורה, לפחות ע"פ תנאי ההיתר הקודם?	ו.
הוגשה הערה למפעל במהלך בדיקת הבקשה לכך שהמסמכים לא הוגשו בהתאם לנוהל סודיות מסחרית. הנושא נמצא בבדיקת המשרד.	היקף מאוד גדול של החומרים שפורסם הושחר. מידע משמעותי לא פורסם. נבקש בחינה מחודשת של המידע שהושחר.	ז.

מענה המשרד	הערת הקליניקה לרגולציה סביבתית	סעיף במסמך
טיוטת ההיתר התפרסמה בטווח הזמן הקבוע בחוק. מאחר ונדרשו השלמות נוספות לבקשה חידוש היתר ומאחר ובוצע בדיקה מעמיקה של הנתונים סוירים במפעל ועוד, ההליך התארך. יש להבהיר כי טיוטת ההיתר פורסמה לעיון הציבור כדין ובמסגרת הוראות חוק אוויר נקי.	נבקש לדעת את הסיבה לעיכוב בפרסום טיוטת ההיתר. הבקשה לחידוש הוגשה לפני שנה וחצי.	ח.
ע"פ בדיקתנו לא דווחו תלונות על מפגעי ריח ב 5 השנים האחרונות. בנוסף, בהתאם לסעיף 6 (ב) בטיטת ההיתר, רכז איכות האוויר רשאי לדרוש ביצוע סקר ריח בכל עת בתקופת ההיתר ככל שהדבר נדרש.	נבקש לדעת האם נבחן נושא הריח העולה מהמפעל והמקור לו.	ט.
	במקביל למתן מענה לשאלות מעלה, נבקש כי לתנאי ודרישות ההיתר, יוצמדו הדרישות הבאות:	4.
לוחות הזמנים שניתנו בהיתר הם בסדרי גודל מקובלים באסדרת התעשייה בישראל, ולוקחים בחשבון את הדרישות התכנוניות הנלוות.	עמידה בכל דרישות ה BAT - שהמפעל נדרש לעמוד בהם ללא עיקוב נוסף ובלו"ז סופי של שנה אחת לכל היותר, בכלל זה יישום של פתרון מקיף לכל הפליטות המוקדיות והבלתי מוקדיות ופליטות חריגות מתהליכי ההיתוך והיציקה (בכלל זה תחימה של אזורים רלוונטיים במערכת סגורה). אם המפעל לא מציג תכנית ראויה לנושא בתוך כחודשיים ימים, נבקש כי המשרד יגדיר למפעל את אשר נדרש ממנו בנושא (תוך הצגת מספר חלופות).	א.
דרישות הדיגום מארובות המחוברות לתהליכי ההתכה והיציקה של מתכות כוללות דרישה לדיגום הן של חלקיקים והן של מתכות. ערכי הפליטה שנקבעו לארובות אלו לקוחים ממסמך הייחוס	ביצוע של אפיון כימי של סוגי החלקיקים הנפלטים מהמפעל משלבי ההתכה והיציקה של הגרוטאות. מתבקש מהמשרד להתייחס לחלקיקים אלה בדרגת חומרה מיוחדת שכן לא מדובר ב-	ב.

מענה המשרד	הערת הקליניקה לרגולציה סביבתית	סעיף במסמך
האירופאי לסקטור זה (IS BREF) וממסמך הרגולציה הגרמני TA-Luft 2002 ותואמים את מדיניות המשרד.	"גרגירי חולי". על בסיס אפיון של חלקיקים אלה (אפיון כימי והתפלגות אופיינית של גודל), והשלמת פעולות הניטור והמדידה, עדכון של ערכי הפליטה הספציפיים המותרים לסוגי חלקיקים אלה (ולא ע"ב קטגוריה כללית כפי שמופיעה כרגע בתנאי ההיתר, שהיא פחות מחמירה).	
סעיף 6(ב) בהיתר מאפשר לרכז איכות האוויר לדרוש מהמפעל ביצוע סקר ריח בהתאם לדרישות המשרד להגנת הסביבה בכל עת. הסקר מבוצע ע"י מעבדה מוסמכת בהתאם לדרישות המשרד.	ביצוע של סקר ריח על ידי גורם בלתי תלוי	ג.
המפעל נדרש לבצע דיגומי ארובות בהתאם לדרישות המופיעות בטבלה א' בהיתר. בכל שנה נדרש המפעל להגיש תוכנית דיגום שנתית התואמת את דרישות היתר הפליטה. תוכנית הדיגום מוגשת בהתאם למפורט בסעיף 14 (ד).	קביעת מועד להגשת תוכנית דיגום (סעיף 14 (ד)). דרישה זו צריכה להופיע בהיתר ולא להמתין לתוכנית הביצוע הקבוע בסעיף 19	ד.
פורסמו	פרסום באתר האינטרנט את תוצאות הדיגום.	ה.
	בנוסף נבקש שהמשרד יפעל לאורך חיי ההיתר כדלקמן:	5.
דיגומי פתע יתבצעו במהלך חיי ההיתר במסגרת הליכי הפיקוח של המשרד.	השלמה של דיגומי פתע מארובות המפעל. לפחות חמישה דיגומי פתע מכלל ארובות המפעל (חמישה דיגומים מכל ארובה) בתקופה של 3 חודשים, כדי להבין האם ובאיזה היקף המפעל כיום פולט חומרים מזיקים בדגש על חלקיקי מתכת ויוני מתכות כבדות (מזהמים אחרים כגון NOX, SOX, VOCs המופיעים בתנאי ההיתר הינם כרגע פחות חשובים), ונבקש כי המשרד יתמקד	א.

מענה המשרד	הערת הקליניקה לרגולציה סביבתית	סעיף במסמך
	בפליטה של חלקיקי מתכת, יוני מתכת וחומרים מזיקים אחרים הנובעים מהשלב השונים של ההתכה וטיפול בגרוטאות, וגורמים כנראה לריחות הספציפיים שמורגשים באזור פתח המפעל.	
תוצאות דיגומי הפתע מתפרסמות ע"י המשרד באופן שוטף. ככל שיתגלו חריגות מערכי הפליטה המשרד יהא רשאי לנקוט בהליכי אכיפה ולעדכן את הדרישות בהיתר כך שיביאו להפחתת ולמניעת חריגות אלה.	פרסום של תוצאות דיגומי הפתע במהלך שלושת החודשים הקרובים ובהתאם לתוצאות, השארת אופציה לעדכון של תנאי ההיתר שכן לא ברור כרגע מהן הפליטות שהמפעל מייצר ביחס לפליטות אלה.	ב.
המשרד יבצע בדיקות ויפעיל פיקוח כדי לוודא שהמפעל עומד בדרישות ההיתר. יש לציין כי באוגוסט 2018 הוטל על המפעל עיצום כספי בעקבות הפרות של היתר הפליטה. ככל שתימצאנה הפרות נוספות – יינקטו אמצעי אכיפה חמורים.	בנוסף, נבקש כי המשרד יבצע את פעולות האכיפה הנדרשות כדי להבטיח שהמפעל יעמוד בתנאי ההיתר, בתוך כך ביצוע של דיגומי פתע באופן תדיר, וגם בתום סבב הדיגומים הראשון שמתבקש להשלים במידית כדי לקבוע כנדרש את תנאי ההיתר (כמפורט בסעיף ד'). בדיקות אלו חשובות במיוחד לנוכח העובדה שהוטלו על המפעל קנסות בגין הפרות חמורות.	ג.